Europos Parlamentas
2024-2029

PRIIMTI TEKSTAI

P10_TA(2026)0121

Vandenynų diplomatijos vaidmuo užtikrinant ES žvejybos ir akvakultūros sektoriaus konkurencingumą

2026 m. balandžio 28 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl vandenynų diplomatijos vaidmens užtikrinant ES žvejybos ir akvakultūros sektoriaus konkurencingumą (2025/2054(INI))

Europos Parlamentas,

– atsižvelgdamas į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 2 straipsnį, 3 straipsnio 5 dalį, 43, 349 ir 355 straipsnius,

– atsižvelgdamas į ES bendrą žuvininkystės politiką (BŽP) ir jos išorės aspektą,

– atsižvelgdamas į Susitarimą dėl 1982 m. gruodžio 10 d. Jungtinių Tautų jūrų teisės konvencijos nuostatų, susijusių su vienos valstybės ribas viršijančių žuvų išteklių ir toli migruojančių žuvų išteklių apsauga ir valdymu, įgyvendinimo,

– atsižvelgdamas į 2023 m. birželio 19 d. Jungtinių Tautų jūrų teisės konvencija grindžiamą Susitarimą dėl jūrų biologinės įvairovės išsaugojimo ir tausaus jos naudojimo nacionalinei jurisdikcijai nepriklausančiuose rajonuose (BBNJ susitarimas),

– atsižvelgdamas į 2025 m. spalio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2025/2077, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 1026/2012 dėl tam tikrų priemonių siekiant išsaugoti žuvų išteklius, susijusių su valstybėmis, kurios leidžia vykdyti netausiąją žvejybą[1],

– atsižvelgdamas į 2025 m. birželio 5 d. Komisijos komunikatą „Europos vandenynų paktas“ (COM(2025)0281) ir į 2022 m. birželio 24 d. Komisijos ir Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai bendrą komunikatą „Krypties į tvarią mėlynąją planetą nustatymas. Bendras komunikatas dėl ES tarptautinio vandenynų valdymo darbotvarkės“ (JOIN(2022)0028),

– atsižvelgdamas į 2025 m. spalio 16 d. Komisijos ir Sąjungos

[1] OL L, 2025/2077, 2025 10 14, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/2077/oj.

vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai bendrą komunikatą „Vidužemio jūros regiono paktas. Viena jūra, vienas paktas, viena ateitis“ (JOIN(2025)0026), ypač į jo II.6 skirsnį „Tvarios mėlynosios ekonomikos skatinimas“,

– atsižvelgdamas į Kunmingo ir Monrealio pasaulinę biologinės įvairovės strategiją,

– atsižvelgdamas į Susitarimą, kuriuo siekiama užkirsti kelią nereglamentuojamai žvejybai atvirojoje jūroje, vykdomai Arkties vandenyno centrinėje dalyje[2],

– atsižvelgdamas į Pasaulio prekybos organizacijos (PPO) susitarimą dėl žvejybos subsidijų, priimtą 2022 m. birželio 17 d. ministrų sprendimu,

– atsižvelgdamas į Maisto ir žemės ūkio organizacijos (FAO) ataskaitas „Pasaulio jūrų žvejybos išteklių būklės peržiūra 2025 m.“ ir „Pasaulio žvejybos ir akvakultūros padėtis 2024 m.“,

– atsižvelgdamas į savo ankstesnes rezoliucijas dėl vandenynų valdymo, žvejybos ir mėlynosios ekonomikos,

– atsižvelgdamas į savo 2023 m. spalio 17 d. rezoliuciją dėl Kinijos vykdomos žvejybos veiklos poveikio Sąjungos žvejybai ir tolesnių veiksmų[3],

– atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 55 straipsnį,

– atsižvelgdamas į Žuvininkystės komiteto pranešimą (A10-0043/2026),

A. kadangi vandenynai ir jūros užima 71 proc. Žemės paviršiaus ir daugiau kaip 65 proc. ES teritorijos; kadangi dėl to, kad ES atokiausi regionai suteikia jai galimybę veikti visuose vandenynuose, ji prižiūri didžiausią pasaulyje bendrą jūrų erdvę, kurią sudaro 25 mln. km² išskirtinių ekonominių zonų (IEZ) ir daugiau kaip 70 000 km ilgio pakrantė; kadangi 40 proc. ES gyventojų gyvena ne toliau kaip 50 km atstumu nuo jūros;

B. kadangi ES žvejybos laivyną, įkūnijantį ES buvimą jūrose, sudaro apie 69 000 laivų, iš kurių 75 proc. yra laivai, naudojami priekrantės žvejų ir smulkiųjų žvejų, ir jis yra vienas tvariausių ir griežčiausiai reguliuojamų žvejybos laivynų pasaulyje; kadangi laivynas susiduria su mažėjančiomis kvotomis, didelėmis veiklos išlaidomis, administracine ir reguliavimo našta, žvejybos laivyno ir žvejų senėjimu, paskatų pritraukti naujas kartas į šį sektorių trūkumu ir nesąžininga konkurencija su ES nepriklausančiomis valstybėmis, kuriose taikomi žemesni standartai; kadangi sąžininga konkurencija

---

2 OL L 73, 2019 3 15, p. 3.
3 OL C, C/2024/2652, 2024 4 29, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2652/oj.

ir darnus žvejybos valdymas yra pagrindiniai klestinčio ir pelningo sektoriaus elementai, kaip matyti iš 2024 m. metinės ekonominės ataskaitos dėl ES žvejybos laivyno;

C. kadangi dėl nevienodų sąlygų ES ir ne ES žvejams pastaraisiais metais prarasta daug ES laivų – jie buvo laikinai eksportuoti arba parduoti ES nepriklausančioms valstybėms; kadangi, kai ES laivas nebežvejoja regioninės žvejybos valdymo organizacijos (RŽVO) žvejybos rajone, jį pakeičia ES nepriklausančios valstybės laivas, paprastai vykdantis veiklą pagal žemesnius aplinkos apsaugos ir socialinius standartus; kadangi tuo pat metu didėja importas iš tokių valstybių į ES rinką;

D. kadangi ES žvejybos ir akvakultūros sektorius kasmet įneša apie 5,5 mlrd. EUR į ES ekonomiką ir sukuria tiesiogines darbo vietas maždaug 193 000 žvejų ir akvakultūros gamintojų visoje Europoje; kadangi ES veikia žuvies perdirbimo ir konservavimo pramonė, turinti svarbų socialinį ir ekonominį aspektą, kurį taip pat reikia išsaugoti ir stiprinti;

E. kadangi ES importuoja 70 proc. jūros gėrybių, o tai sukuria strateginę priklausomybę, kenkia savarankiškumui ir kelia riziką, kad sektorius susidurs su nesąžininga praktika; kadangi esant tokiai padėčiai reikia ne tik įsteigti ES importo kontrolės tarnybą, kuri užtikrintų, kad visas importas atitiktų standartus, lygiaverčius taikomiems ES, bet ir nustatyti atsekamumo ir skaidrumo nuostatas, griežtesnę sienų kontrolę ir suderinti muitinės mechanizmus bei automatines apsaugos ir abipusiškumo sąlygas;

F. kadangi ES yra 18 regioninių žvejybos valdymo organizacijų ir keturių regioninių jūrų konvencijų susitariančioji šalis ir atlieka pagrindinį vaidmenį daugiašalėse derybose dėl žvejybos valdymo ir jūros aplinkos apsaugos; kadangi ES pripažįsta, kad RŽVO yra tarptautinio vandenynų valdymo, skirto žuvų ištekliams valdyti ir išsaugoti, kertinis akmuo ir yra esminės priemonės tarptautinei vandenynų diplomatijai vykdyti, pakrančių ir žvejybos šalių bendradarbiavimui stiprinti ir darniam atviros jūros valdymui užtikrinti;

G. kadangi ES yra sudariusi 20 tausios žvejybos partnerystės susitarimų (TŽPS); kadangi, nepaisant to, kad septyni iš jų neaktyvūs, tausios žvejybos partnerystės susitarimais sukuriamas susitarimų su valstybėmis partnerėmis tinklas, kuris taip pat yra tolesnio bendradarbiavimo pasaulinio žvejybos valdymo ir tarptautinio vandenynų valdymo srityje platforma;

H. kadangi vandenynų rūgštėjimas, jūrą teršiančios šiukšlės, peržvejojimas, tarša plastiku, invazinės rūšys, buveinių būklės blogėjimas ir klimato kaita dėl kylančios jūros temperatūros ir dažnėjančių jūrų karščio bangų kelia didelę grėsmę jūrų biologinei įvairovei, o neteisėta, nedeklaruojama ir nereglamentuojama (NNN)

žvejyba, peržvejojimas ir šešėliniai laivynai kelia grėsmę pasaulinei ir ES biologinei įvairovei bei žvejybai ir sukuria nesąžiningą konkurenciją su ES žvejais;

I. kadangi šešėliniai laivynai ir neskaidrios nuosavybės struktūros kelia aiškią ir didesnę grėsmę jūrų saugumui, visuomenės sveikatai ir saugai pakrančių zonose, be kita ko, dėl padidėjusios naftos išsiliejimo, atsitiktinio išmetimo, pavojingų atliekų išleidimo ir kitų incidentų, keliančių pavojų žmonių gyvybei, pragyvenimo šaltiniams ir pakrančių ekosistemoms, rizikos;

J. kadangi laivybos laisvei ir gebėjimui vykdyti veiklą jūroje visame pasaulyje kyla vis daugiau iššūkių, o pagrindinei jūrų infrastruktūrai kyla vis didesnė rizika;

K. kadangi hibridinės grėsmės, kibernetiniai išpuoliai ir pastarojo meto diversijų veiksmai peržengia valstybių sienas, nes jie apima žalą vamzdynams ir povandeniniams ryšių kabeliams, pasaulinės padėties nustatymo sistemos (GPS) trikdymą Baltijos ir Juodojoje jūrose ir išpuolius laivybos maršrutuose Raudonojoje jūroje; kadangi kova su jūrų infrastruktūrai, jūrų ryšių linijoms ir pasaulinei prekybai kylančiomis hibridinėmis grėsmėmis, kibernetiniais išpuoliais, piratavimu ir didėjančia geopolitine įtampa, taigi ir grėsmėmis jūrų saugumui, tapo strateginiu ES ekonomikos, susisiekimo ir skaitmeninio suverenumo prioritetu;

L. kadangi penktasis derybų dėl būsimos pasaulinės sutarties dėl plastiko raundas įvyko 2025 m. rugpjūčio mėn., tačiau nepasiektas bendras sutarimas dėl sutarties;

M. kadangi dėl „Brexit'o“ kilo naujų sudėtingų klausimų dėl ES žvejybos valdymo šiaurės rytų Atlante, tai neigiamai paveikė struktūrinį ir tvarkingą bendradarbiavimą žvejybos valdymo ir vandenynų valdymo srityse, įskaitant kvotų paskirstymą, prieigą prie žvejybos plotų ir prekybos dinamiką;

N. kadangi Reglamentu (ES) 2025/2077 sustiprinamas ES gebėjimas imtis veiksmų prieš ES nepriklausančių valstybių vykdomą netausios žvejybos praktiką, nustatant aiškius nebendradarbiavimo kriterijus, grindžiamus tarptautine teise ir nepriklausomais moksliniais įrodymais, siekiant apsaugoti bendrus žuvų išteklius, stiprinti bendradarbiavimą RŽVO ir užtikrinti vienodas sąlygas ES žvejams, vykdantiems veiklą pagal aukštus tvarumo standartus;

O. kadangi Europos vandenynų pakte siūlomi šeši pagrindiniai ES prioritetai, įskaitant ES vandenynų diplomatijos stiprinimą, vandenynų būklės apsaugą ir atkūrimą, jūrų saugumo didinimą ir vandenynų mokslinių tyrimų ir žinių apie juos pažangą;

Vandenynų diplomatijos stiprinimas

1. pabrėžia, kad ES turėtų ir toliau vadovauti tarptautinio vandenynų

valdymo darbotvarkei, nes ji užima unikalią padėtį, atsižvelgiant į jos jūrų teritorijos dydį, atokiausių regionų geostrateginę padėtį visuose vandenynuose, jos lyderystę per visą istoriją, ekonominę svarbą ir svorį, taip pat jos lyderystę teisės ir reguliavimo srityse; primena, kad ES turi didžiausią pasaulyje išskirtinę ekonominę zoną ir jau yra viena iš lyderių tvaraus savo jūrų buveinių ir išteklių valdymo, apsaugos, išsaugojimo ir atkūrimo ateities kartoms srityje;

2. pabrėžia, kad vandenynai yra geopolitinis ir ekonominis turtas, labai svarbus Europos konkurencingumui ir kultūriniam tapatumui, ir kad vandenynų diplomatija yra tarptautinio vandenynų valdymo dalis; mano, kad tai neturėtų apsiriboti tik geopolitiniais ar saugumo metodais, bet taip pat turėtų būti atsižvelgiama į bendrą vandenynų valdymą ir valdyseną, kurie atspindi aplinkos, ekonominius, kultūrinius, socialinius ir teritorinius jūrų aspektus ir jūrų svarbą žvejų bendruomenėms ir pakrančių, salų bei atokiausių regionų bendruomenėms;

3. ragina integruoti vandenynų diplomatiją į ES išorės veiksmus, įskaitant vystymąsi, ir jos bendrą užsienio ir saugumo politiką, siekiant ginti taisyklėmis grindžiamą jūrų tvarką vykdant daugiašalį bendradarbiavimą pagal Jungtinių Tautų jūrų teisės konvenciją (UNCLOS); pažymi, kad tvirtesnis valstybių narių ir ES agentūrų, visų pirma Europos jūrų saugumo agentūros, Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros (FRONTEX), Europos žuvininkystės kontrolės agentūros, Europos aplinkos agentūros ir ES kosmoso programos agentūros, bendradarbiavimas padėtų užtikrinti tausų jūrų išteklių naudojimą, propaguoti ES aplinkos, ekonominius ir socialinius standartus, visų pirma tarptautinėse organizacijose, įskaitant FAO, Tarptautinę darbo organizaciją ir PPO, ir kovoti su NNN žvejyba, taikant griežtesnę nereglamentuojamos žvejybos produktų importo kontrolę ir griežtesnes patekimo į išskirtines ekonomines zonas sąlygas;

4. pabrėžia, kad svarbu kovoti su ES nepriklausančių valstybių šešėliniais laivynais, piratavimu, bauginimu ir priešiškais ar smurtiniais veiksmais, kuriais kenkiama ES žvejams ir ES jūrų infrastruktūrai, taikant konkrečias priemones, pvz., vykdant karinio jūrų laivyno misijas, palydovinę stebėseną naudojant programą „Copernicus“ ir jūrinius karinius dronus; ragina stiprinti ES karines, nekarines ir jūrų misijas, skirtas NNN žvejybos veiklai, neteisėtai prekybai ir šešėliniams laivynams stebėti ir su jais kovoti, taip pat laivų saugai kontroliuoti; primena, kad neteisėta prekyba ir šešėliniai laivynai didina didelių taršos incidentų riziką ir kelia pavojų pakrančių zonoms ir jų gyventojams; siūlo sukurti ES ekstremaliųjų situacijų ir taisomųjų veiksmų priemonę, kuri prisidėtų prie reagavimo ir atkūrimo pastangų įvykus su šiomis operacijomis susijusioms ekologinėms avarijoms;

5. palankiai vertina Europos vandenynų pakto tikslą parengti integruotą strategiją, kuri sujungtų jūrų politiką ir užtikrintų įvairių

sektorių suderinamumą, integruojant, be kita ko, vandenynų diplomatiją, mėlynąją ekonomiką, atsakomybę už aplinką, apsaugą, jūrų pramonės strategiją, žvejybos ir akvakultūros gamybą, jūrų saugumą, prekybą ir vystymosi politiką; pabrėžia, kad derindama karinio laivyno pajėgų dislokavimą, infrastruktūros stebėjimą, draudimo ir rinkos stabilizavimo priemones, sustiprintą kibernetinę gynybą ir tvirtą teisės aktų vykdymo užtikrinimą, ES gali išlaikyti saugius ir patikimus prekybos maršrutus ir žvejybos plotus, taip stiprindama savo patikimumą ir lyderės vaidmenį laikantis pasaulinės taisyklėmis grindžiamos tvarkos; ragina ES lygmeniu reguliariai rengti aukščiausiojo lygio susitikimus vandenynų klausimais, kuriuose dalyvautų visi atitinkami ministrai, Parlamentas ir Komisija, siekiant imtis tolesnių veiksmų, susijusių su Europos vandenynų pakto įgyvendinimu, ir plėtoti tvirtą ir dinamišką tarptautinį vandenynų valdymą ir vandenynų diplomatiją, prisidedant prie platesnės ES vandenynų darbotvarkės ir pasaulinės taisyklėmis grindžiamos tvarkos;

6. palankiai vertina naująjį Vidužemio jūros regiono paktą kaip pavyzdinę iniciatyvą, skirtą taikai, stabilumui ir gerovei regione stiprinti; ypač atkreipia dėmesį į tai, kad daug dėmesio skiriama teisinių sistemų, susijusių su RŽVO ir kova su NNN žvejyba Vidužemio jūroje, skatinimui ir tobulinimui stiprinant pajėgumą, vykdant stebėseną, kontrolę ir priežiūrą; taip pat atkreipia dėmesį į tikslą padėti sutelkti didelio masto regioninius projektus, kurie suteikia galimybių žmonėms ir įmonėms; pabrėžia, kad Vidužemio jūros žvejybos laivyną sudaro daugiausia mažos apimties žvejybos laivai, kurie sudaro apie 80 proc. viso ES laivyno šiame regione, ir kad jis ir kaimyninių valstybių laivynai jau susiduria su daugybe sunkumų, turinčių įtakos šio sektoriaus patrauklumui ir socialiniam bei ekonominiam tvarumui; pripažįsta, kad svarbu skatinti regioninį bendradarbiavimą jūrų saugumo, aplinkos apsaugos ir darnaus mėlynosios ekonomikos vystymosi srityse; ragina Komisiją, glaudžiai bendradarbiaujant su Vidužemio jūros sąjunga ir kitomis regioninėmis institucijomis, teikti pirmenybę šio pakto įgyvendinimui ir remtis ankstesnių panašių iniciatyvų patirtimi ir geriausia praktika, siekiant užtikrinti apčiuopiamą naudą pakrančių bendruomenėms, ypatingą dėmesį skiriant jaunimui, moterims, mažoms įmonėms, ekosistemoms, apsirūpinimo maistu savarankiškumui ir ekonominiam atsparumui visame baseine ir susijusioje Juodojoje jūroje;

7. ragina Komisiją visapusiškai išnaudoti tvirtą tarptautinį vandenynų valdymą ir vandenynų diplomatiją kaip strateginę priemonę siekiant bendrų tikslų ir ES strateginių interesų pažangos per dalyvavimą regioninių žvejybos valdymo organizacijų veikloje ir tausios žvejybos partnerystės susitarimų tinklą, ypatingą dėmesį skiriant tvariam valdymui ir taip užtikrinant tikrai vienodas sąlygas, atitiktį ir sąžiningą ES žvejų ir ES nepriklausančių valstybių žvejų konkurenciją, ir pabrėžia, kad ES reikia išlaikyti žvejybos laivyną, kuris galėtų pasinaudoti naujomis žvejybos galimybėmis,

atsiradusiomis išplėtus tausios žvejybos partnerystės susitarimus, siekiant užtikrinti ES apsirūpinimo maistu savarankiškumą, sykiu prisidedant prie vietos ekonomikos atsparumo ir darnaus išteklių valdymo;

8. palankiai vertina pranešimą apie naujos kartos TŽPS, kaip nurodyta Europos vandenynų pakte, kurie yra suderinti su ES regioninėmis strategijomis dėl Afrikos ir Indijos bei Ramiojo vandenynų regiono; pabrėžia, jog reikia užtikrinti, kad šiuose susitarimuose būtų atsižvelgiama į mokslines rekomendacijas ir žmogaus teises, kartu toliau stiprinant dvišalį bendradarbiavimą su šalimis partnerėmis ir bendrus veiksmus tarptautiniuose forumuose, pvz., regioninėse žvejybos valdymo organizacijose, ir kad jais taip pat būtų stiprinama ES pasaulinė lyderystė skatinant tausios žvejybos partnerystes; pabrėžia, kad šie naujos kartos TŽPS taip pat turėtų suteikti galimybę pagerinti laivyno tvarumą, sumažinti spaudimą intensyviai naudojamiems ištekliams, įvairinti žvejybos produktų kilmę ir sumažinti ES priklausomybę nuo žvejybos produktų iš ES nepriklausančių valstybių; ragina Komisiją priimti pasauliniu mastu įtakingą komunikacijos strategiją, kad būtų įtvirtinti jos užmojai ir lyderystė;

9. ragina atkreipti dėmesį į neaktyvius susitarimus – arba juos aktyvuoti inicijuojant derybas, arba nutraukti, kad ES veiklos vykdytojai galėtų ieškoti kitų priemonių, atitinkančių taikomas ES taisykles, pvz., kreiptis dėl tiesioginių leidimų; pabrėžia, kad 2022 m. PPO susitarime dėl žvejybos subsidijų aiškiai nurodyta, kad TŽPS nepatenka į jo taikymo sritį;

10. be to, ragina Komisiją toliau dėti pastangas, visų pirma savo veiksmais RŽVO, TŽPS tinkle ir susitarimo memorandumuose, siekiant užtikrinti didesnį skaidrumą ir atskaitomybę visose žvejybos valstybėse, o ypač tose, kuriose nesilaikoma tokių pačių aukštų socialinių, saugos ir tvarumo standartų, kokių laikosi ES laivynai, užtikrinant, kad jos patvirtintų standartus, kuriais apsaugomi darbuotojai pagal Tarptautinės darbo organizacijos konvencijas, teiktų išsamią informaciją apie savo laivyno veiklą, pateiktų tikslius duomenis apie savo laimikį ir laikytųsi išsaugojimo ir valdymo priemonių;

11. ragina ES ir jos valstybes nares skatinti įgyvendinti FAO neprivalomas tausios smulkiosios žvejybos gaires, apsaugoti smulkiųjų žvejų plotų naudojimo teises ir prieigą prie žvejybos išteklių ir užtikrinti smulkiųjų žvejų dalyvavimą priimant jiems įtakos turinčius sprendimus;

12. ragina Komisiją kartu su Vidužemio jūros regiono šalimis partnerėmis išnagrinėti būdus, kaip skatinti ir suderinti pasidalijamąjį jūrų išteklių valdymą ir vienodas sąlygas taisyklių ir kontrolės, regioninio stabilumo ir saugumo srityse, siekiant užtikrinti ilgalaikę veiklos vykdytojų ekonominę ateitį, pvz., stiprinant

bendradarbiavimą regioninėse žvejybos valdymo organizacijose arba sudarant tausios žvejybos partnerystės susitarimą;

13. pabrėžia, kad TŽPS turi būti užtikrintas sąžiningas ir nediskriminacinis elgesys su ES laivais, taikant proporcingus, skaidrius ir pagal vienodų sąlygų principą suderintus prieigos mokesčius ir sąlygas; pabrėžia, kad visiems laivams, vykdantiems veiklą šalių partnerių išskirtinėse ekonominėse zonose, turėtų būti taikomi tie patys finansiniai ir techniniai reikalavimai kaip ir ES laivams, pvz., taikant „veidrodines“ priemones; ragina būsimuose TŽPS protokoluose sugriežtinti nediskriminavimo sąlygą, kad šalys partnerės negalėtų sudaryti palankesnių finansinių ar techninių sąlygų kitiems užsienio laivynams; pabrėžia, kad reikia veiksmingai stebėti ir užtikrinti šių nuostatų vykdymą, ir atkreipia dėmesį į tai, kad šiuo metu Komisijos vertinimuose trūksta išsamios informacijos apie jų įgyvendinimą ir veiksmingumą; todėl ragina Komisiją į būsimas TŽPS vertinimo ataskaitas sistemingai įtraukti išsamią šio aspekto analizę ir duomenis;

14. ragina Komisiją ir valstybes nares, siekiant gerinti NNN žvejybos reglamento[4] įgyvendinimą, spręsti skaidrumo trūkumo ES nepriklausančių valstybių žvejybos sektoriuose problemą, kurią lemia, pavyzdžiui, patogių šalių vėliavų naudojimas, dažnas vėliavos keitimas, sudėtingos įmonių struktūros ir viešos informacijos apie tikruosius savininkus stygius; be to, pabrėžia, kad svarbu užkirsti kelią tam, kad ES laivynas būtų pakeistas mažiau tvariais ne ES laivynais;

15. mano, jog ES buvimui ir prieigai prie žvejybos plotų svarbu, kad derybose pirmenybė būtų teikiama su ES vėliava plaukiojantiems laivams; mano, kad laivų, plaukiojančių su ES valstybių narių vėliava, turėjimas yra pageidautinas maisto tiekimo, jo kontrolės ir tvarumo tikslais ir jis prisideda prie ES strateginio savarankiškumo apsirūpinimo maistu saugumo srityje;

16. pripažįsta strateginę bendrų žvejybos įmonių, kaip naudingo ES ir ES nepriklausančių valstybių bendradarbiavimo modelio, svarbą; pabrėžia, kad šios sistemos sukuria ekonominę ir socialinę vertę tiek ES, tiek ES nepriklausančiose valstybėse, kartu užtikrinant kokybiškų ir tvariai pagamintų jūrinių baltymų tiekimą ES vartotojams – tai padeda skatinti atsakingą žvejybą, sąžiningą užimtumą ir tvarų augimą ir tiesiogiai prisideda prie kelių darnaus

---

4 2008 m. rugsėjo 29 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1005/2008, nustatantis Bendrijos sistemą, kuria siekiama užkirsti kelią neteisėtai, nedeklaruojamai ir nereglamentuojamai žvejybai, atgrasyti nuo jos ir ją panaikinti, iš dalies keičiantis reglamentus (EEB) Nr. 2847/93, (EB) Nr. 1936/2001 ir (EB) Nr. 601/2004 bei panaikinantis reglamentus (EB) Nr. 1093/94 ir (EB) Nr. 1447/1999 (OL L 286, 2008 10 29, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2008/1005/oj).

vystymosi tikslų, taip pat prie ES tikslų vandenynų valdymo srityje;

17. pritaria 2022 m. birželio 24 d. Komisijos ir Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai bendram komunikatui dėl ES tarptautinio vandenynų valdymo darbotvarkės ir neseniai Komisijos priimtam Europos vandenynų paktui, kurio įgyvendinimas turi būti remiamas būtinomis finansinėmis priemonėmis, įskaitant 1 mlrd. EUR, kuriuos įsipareigota skirti trečiojoje Jungtinių Tautų konferencijoje dėl vandenynų prisiimant savanoriškus įsipareigojimus apsaugoti jūrų biologinę įvairovę ir stiprinti tvarios mėlynosios ekonomikos plėtrą; sveikina Europos vandenynų pakto integravimą į Konkurencingumo kelrodį kaip strateginį elementą, užtikrinantį ilgalaikį ES augimą, ir sykiu apgailestauja dėl rizikos, kad jūrų sektoriai konkuruos dėl finansavimo galimybių;

18. ragina ES remti atitinkamus suinteresuotuosius subjektus kuriant Europos jūrų pramonės aljansą, kuriame būtų integruota žvejyba, akvakultūra, laivų statyba, laivyba, strateginės investicijos ir technologijos, kartu pripažindamas visų jūrų sektorių tarpusavio priklausomybę konkurencingumo, užimtumo, energetikos ir skaitmeninės pertvarkų ir tausaus jūrų bei vandens išteklių naudojimo srityse;

19. ragina Europos išorės veiksmų tarnybą (EIVT) gerokai padidinti investicijas į Europos diplomatų mokymą su jūromis susijusiais klausimais, ypatingą dėmesį skiriant ekspertinių žinių apie jūrų ir vandenynų valdymą stiprinimui ES delegacijose ir misijose ES nepriklausančiose valstybėse, ypač pakrantės valstybėse; pabrėžia, kad reikia gerinti jų supratimą apie ES mėlynosios ekonomikos investicijas, operacijas ir iššūkius jų kompetencijos srityse, laikantis strategijos „Global Gateway“; ragina EIVT dalyvauti propaguojant strateginę Europos vandenynų pakto svarbą, padedant atitinkamiems Komisijos generaliniams direktoratams, įskaitant Jūrų reikalų ir žuvininkystės generalinį direktoratą (MARE GD), arba jiems vadovaujant;

Žvejybos ir akvakultūros konkurencingumas

20. ragina Komisiją, atliekant BŽP vertinimą, pateikti sprendimus, kaip sumažinti administracinę naštą ir supaprastinti administracines procedūras, pateikiant pasiūlymą dėl bendrojo rinkinio, ir paspartinti procedūras, taikomas projektams, kuriais didinamas apsirūpinimo maistu saugumas ir savarankiškumas; mano, kad lyderystė rodant pelningo sektoriaus pavyzdį sustiprins bendrus tvarumo standartus ir rodys pavyzdį kuriant šiuos standartus visame pasaulyje;

21. pabrėžia, kad tokie veiksmai, kaip prieigos prie žemės ir pakrantės teritorijų supaprastinimas, parengti glaudžiai bendradarbiaujant su Europos investicijų banku ir regioninės bei vietos valdžios institucijomis, yra būtini žingsniai siekiant išlaikyti tvarų, atsparų ir

konkurencingą akvakultūros sektorių; pabrėžia, kad persvarstyta BŽP arba nauja bendra akvakultūros politika turėtų padėti didinti apsirūpinimo maistu saugumą ir savarankiškumą, užtikrinant stabilų jūros gėrybių tiekimą ES vartotojams;

22. pabrėžia, kad žvejyba ir akvakultūra yra strateginiai ištekliai apsirūpinimo maistu saugumo, savarankiškumo ir pakrančių kaimo plėtros srityse; primygtinai ragina Komisiją visapusiškai integruoti žvejybą ir maisto iš vandens gyvūnų ir augalų gamybą į platesnes ES apsirūpinimo maistu saugumo, mitybos ir tvarumo strategijas; primygtinai tvirtina, kad trys BŽP tvarumo ramsčiai turėtų būti vienodai plėtojami ir nė vienas iš jų neturėtų pakenkti kitų gyvybingumui; ragina ES ir valstybes nares stiprinti žvejų ir kitų jūrų sektoriaus suinteresuotųjų subjektų bendradarbiavimą pagal tvarios mėlynosios ekonomikos sistemą tokiose srityse kaip jūrinių teritorijų planavimas, atsinaujinančiųjų išteklių energetikos plėtra, jūros gėrybių tiekimo grandinės organizavimas, žiedinė ekonomika ir įvairinimas, pripažįstant platesnę žvejų, kaip jūrų aplinkos sergėtojų ir pakrančių bendruomenių vietos plėtros varomųjų jėgų, tapatybę ir vaidmenį;

23. primygtinai ragina Komisiją nuodugniai įvertinti struktūrinius ir aplinkos veiksnius ir tendencijas, darančius poveikį ilgalaikiam žvejybos, akvakultūros ir pirminio pardavimo bei perdirbimo veiklos vykdytojų tvarumui, konkurencingumui, priklausomybei ir pelningumui, ypač salose ir atokiausiuose regionuose; siūlo parengti priemones šiems veiksniams ir tendencijoms šalinti imantis konkrečių ir neatidėliotinų veiksmų, kuriais būtų užkirstas kelias laipsniškam ES žvejybos veiklos nykimui;

24. atkreipia dėmesį į tai, kad ES žvejybos ir akvakultūros sektorius turi tapti patrauklus ir konkurencingas, palyginti su pasauliniais konkurentais; ragina Komisiją užtikrinti, kad visos valstybės narės ir atitinkami suinteresuotieji subjektai įsipareigotų skubiai įgyvendinti sistemą CATCH ir ją taikyti visiems į ES importuojamiems žvejybos ir akvakultūros produktams, ir skatinti ES nepriklausančias valstybes savanoriškai naudotis šia sistema;

25. ragina imtis tikslinių priemonių, kuriomis būtų užtikrinta kartų kaita ir padidintas karjeros žvejybos srityje patrauklumas, be kita ko, moterims, užtikrinant tvarų žuvų išteklių valdymą ir atkūrimą, investicijas į modernius, saugius ir skaitmeninius žvejybos laivynus nedidinant jų žvejybos pajėgumų, mokymo programas, saugą jūroje, profesinio rengimo plėtrą, visų pirma jūrinių bepiločių orlaivių ir nuotoliniu būdu valdomų robotų techninės priežiūros srityje, profesinių ir neprofesinių ligų prevenciją, rizikos prevencijos iniciatyvas ir geresnes darbo sąlygas;

26. primena, kad salos ir atokiausi regionai susiduria su nuolatinėmis gamtinėmis ir geografinėmis kliūtimis, kurios daro poveikį jų žvejybos laivynų ir salų ekonomikos konkurencingumui; ragina

ypatingą dėmesį skirti investicijoms ir priemonėms, finansavimui ir paramai, pvz., žvejybos laivynų dekarbonizacijai, atnaujinimui ir modernizavimui ir infrastruktūros gerinimui, ypač atokiausiuose regionuose, siekiant didinti patrauklumą, užtikrinti kartų kaitą ir žuvininkystės sektoriaus ateitį tuose regionuose ir prisidėti prie tvarios vietos plėtros; prašo Komisijos ypatingą dėmesį skirti atokiausių regionų dalyvavimui ES žvejybos partnerystėse su ES nepriklausančiomis valstybėmis, ypač su kaimyninėmis šalimis ar regionais, pvz., teikiant paramą infrastruktūrai, laivynui ar sektoriui, kad būtų išvengta bet kokios nesąžiningos atokiausių regionų žvejų ir kaimyninių ES nepriklausančių valstybių, kurių laivai atnaujinami, žvejų konkurencijos;

27. ragina Komisiją ir valstybes nares didinti vartotojų informuotumą ir skatinti skaidrumą ir atsekamumą, užtikrinant, kad būtų suteikiama išsami informacija, taip pat ir skaitmeniniu būdu, apie visų jūros gėrybių kilmę, kokybę ir tvarumą; pabrėžia, jog reikia užtikrinti, kad ES jūros gėrybės ir jūrų produktai bei į ES importuojami produktai atitiktų panašius aplinkos, socialinius, atsekamumo, tvarumo ir gyvūnų gerovės standartus, kurių laikymasis būtų užtikrinamas vykdant veiksmingą stebėseną ir taikant sankcijas, laikantis PPO taisyklių ir būsimų „veidrodinių“ nuostatų;

28. ragina imtis veiksmų, susijusių su dekarbonizacijos pastangomis ir laivyno atnaujinimu bei modernizavimu, ypatingą dėmesį skiriant atokiausių regionų ir salų žvejybos laivyno padėčiai ir poreikiams; atkreipia dėmesį į tai, kad neseniai paskelbtame tyrime[5] siūloma rengiant būsimas paramos žuvininkystei priemones apsvarstyti galimybę taikyti mažiau ribojančias sąlygas, susijusias su parama pirmajam žvejybos laivo įsigijimui, variklio atnaujinimui ar pakeitimui ir laivo patobulinimui, dėl kurio reikia papildomos talpos, kartu taikant apribojimus, kad būtų išvengta perteklinių pajėgumų ar peržvejojimo atskirų segmentų ar viso nacionalinio laivyno lygmeniu; atsižvelgdamas į tai, ragina Komisiją spręsti šį klausimą vertinant ir supaprastinant nereikalingas reguliavimo kliūtis BŽP ir Europos jūrų reikalų, žvejybos ir akvakultūros fonde (EJRŽAF);

Lyderystė aplinkos apsaugos ir mokslo srityse

29. palankiai vertina ES lyderystę tarptautinio vandenynų valdymo srityje, ypač jos vaidmenį kuriant Didelio užmojo koaliciją nacionalinei jurisdikcijai nepriklausančių rajonų jūrų biologinės įvairovės klausimais, kuriai priklauso 47 narės; palankiai vertina tai, kad įsigaliojo pagal UNCLOS priimtas BBNJ susitarimas, kuriuo siekiama užtikrinti veiksmingą jūrų biologinės įvairovės išsaugojimą ir tausų naudojimą nacionalinei jurisdikcijai nepriklausančiuose

---

5 Europos Parlamentas, Vidaus politikos generalinis direktoratas, Struktūrinės ir sanglaudos politikos teminis skyrius, „ES žvejybos laivyno ateitis. Pirmasis valstybių narių 2021–2027 m. EJRŽAF programų vertinimas“, 2024 m. lapkričio mėn.

rajonuose, kad atitinkamai būtų užtikrinta veiksminga atviros jūros apsauga ir darnus valdymas; ragina užtikrinti, kad naujoji sistema veiktų koordinuotai ir papildytų esamas tarptautines organizacijas, įskaitant RŽVO, FAO ir Tarptautinę jūrų organizaciją, taip pat BŽP; pabrėžia, kad susitarimas turėtų būti įgyvendintas ir taisyklės perkeltos į ES teisę, atsižvelgiant į šių įstaigų kompetenciją, ES *acquis* ir valstybių narių kompetenciją;

30. palankiai vertina patvirtinimą, kad žvejybos valdymo priemonių pagal RŽVO ar dvišalius ir daugiašalius susitarimus nepriėmimas, neįgyvendinimas ar jų vykdymo neužtikrinimas šiuo metu reiškia nebendradarbiavimą pagal ES teisę; atsižvelgdamas į tai, prašo Komisijos, bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis, pasinaudoti visomis turimomis priemonėmis siekiant užtikrinti, kad ES nepriklausančios valstybės bendradarbiautų, įskaitant Reglamentą (ES) Nr. 1026/2012[6], kuriuo nustatoma sistema, pagal kurią nustatomos ir priimamos priemonės, skirtos ES nepriklausančioms valstybėms, kurios nebendradarbiauja ir kurios leidžia vykdyti netausią Sąjungos bendro intereso išteklių žvejybą;

31. pripažįsta tarptautinio giliavandenės kasybos moratoriumo atsargumo principo svarbą, nes tai yra pasaulinės atsakomybės už aplinką klausimas, kuris gali turėti įtakos vandenynų valdymui ir žvejybai; atsižvelgdamas į tai, pabrėžia, kad svarbu taikyti atsargumo principą giliavandenės kasybos projektams, kol bus pakankamai išnagrinėtas ir ištirtas jų poveikis jūrų aplinkai ir biologinei įvairovei; primygtinai reikalauja, kad ES ir toliau aktyviai dalyvautų dedant pasaulines pastangas, susijusias su giliavandenių jūrų moksliniais tyrimais ir žvalgyba, kartu nustatant aukščiausius darnaus išteklių valdymo standartus; palankiai vertina Komisijos palaikomą prevencinę pertrauką giliavandenės kasybos srityje; todėl ragina valstybes nares remti šį požiūrį, be kita ko, pasitelkiant Tarptautinę jūros dugno instituciją, kol bus gauti išsamūs moksliniai tyrimai ir žinios apie giliavandenės kasybos poveikį ir bus galima įrodyti, kad tokia veikla gali būti valdoma nesukeliant biologinės įvairovės nykimo ar ekosistemos būklės blogėjimo;

32. ragina remti tarptautinį giliavandenės kasybos moratoriumą ir primena ES ir jos valstybėms narėms, kaip Tarptautinės jūros dugno institucijos narėms, laikantis UNCLOS, jų teisinę pareigą tinkamomis priemonėmis reaguoti į bet kokius bandymus apeiti Tarptautinę jūros dugno instituciją kaip kompetentingą tarptautinę įstaigą, reguliuojančią giliavandenės kasybos veiklą už nacionalinių jurisdikcijų ribų, nes tokie bandymai gali daryti poveikį tarptautiniam vandenynų valdymui;

---

6 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1026/2012 dėl tam tikrų priemonių siekiant išsaugoti žuvų išteklius, susijusių su valstybėmis, kurios leidžia vykdyti netausiąją žvejybą (OL L 316, 2012 11 14, p. 34, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2012/1026/oj).

33. ragina Komisiją ir valstybes nares siekti, kad visos šalys ir regionai laikytųsi Tarptautinės banginių medžioklės komisijos ir tarptautinių organizacijų paskelbto tarptautinio banginių medžioklės moratoriumo ir kad esamomis išimtimis nebūtų piktnaudžiaujama siekiant remti komercinius tikslus;

34. pabrėžia, kad prieš nustatant bet kokias saugomas jūrų teritorijas turi būti atlikti išsamūs poveikio vertinimai ir veiksmingai konsultuojamasi su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais, taip pat turi būti nustatyti aiškūs tikslai ir veiksmingos stebėsenos, kontrolės ir priežiūros priemonės, grindžiamos patikimiausiomis turimomis mokslinėmis žiniomis ir rekomendacijomis; pabrėžia, kad reikia atsižvelgti į tris darnaus vystymosi ramsčius, kurie turi būti neatsiejami nuo ES strateginio savarankiškumo ir žvejų bei pakrančių bendruomenių svarbos ES sanglaudai;

35. primena, kad reikia skirti ypatingą dėmesį Arkties regionui, laikantis 2021 m. Arkties strategijos, ir reiškia paramą visų pirma pastangoms sukurti dvi naujas saugomas jūrų teritorijas rytinėje Antarkties dalyje ir Vedelio jūroje Antarkties vandenyne; atkreipia dėmesį į poveikio vertinimus ir prieštaravimą saugomų jūrų teritorijų pasiūlymams, kuriuos išreiškė kai kurios Antarkties jūrų gyvųjų išteklių apsaugos komisijos šalys; ragina aktyviai propaguoti šias saugomas jūrų teritorijas, nes tai yra būtinas atsakas į didėjančius ir galimai netvarius kitų pasaulinių subjektų užmojus šiuose regionuose, ir stiprinti dvišales ir daugiašales pastangas siekiant užtikrinti paramą naujų saugomų jūrų teritorijų steigimui;

36. reiškia susirūpinimą dėl to, kad per pastarąjį dešimtmetį kai kurios ES nepriklausančios valstybės Pietų vandenyne padidino ir koncentravo krilių žvejybos laimikį, ir dėl susijusių grėsmių Antarkties ekosistemoms;

37. ragina Komisiją pritarti penkerių metų krilių žvejybos Pietų vandenyne moratoriumui;

38. pabrėžia, kad moksliniai įrodymai turi išlikti sprendimų priėmimo tarptautinio vandenynų valdymo srityje pagrindu, būti bendras argumentas daugiašalėse derybose ir jais turėtų būti grindžiamas darnus žvejybos ir akvakultūros valdymas; taip pat pabrėžia, kad reikia investuoti į mokslo įstaigas, teikiančias įrodymus, kuriais grindžiami tokie sprendimai, ir joms padėti;

39. primena ES pasaulinės lyderystės svarbą įgyvendinant Kunmingo ir Monrealio pasaulinę biologinės įvairovės strategiją, kurioje pripažįstama kitų veiksmingų teritorinių išsaugojimo priemonių (KVTIP), kaip papildomo požiūrio taikant saugomų jūrų teritorijų nuostatas, svarba; pabrėžia, kad svarbu įtraukti KVTIP, kad būtų pasiektas tikslas iki 2030 m. visame pasaulyje apsaugoti 30 proc. vandenynų, su sąlyga, kad KVTIP atitiks šios sistemos kriterijus;

40. palaiko Europos vandenynų pakte nustatytą įsipareigojimą sukurti

visos Europos vandenynų stebėjimo iniciatyvą kaip pagrindą siekiant geriau suprasti jūrų ekosistemas ir geriau jas valdyti; pritaria tam, kad Atlanto vandenyne būtų įsteigta Europos giliavandenių jūrų observatorija, kartu skatinant sukurti pasaulinį observatorijų, kurios dalytųsi duomenimis ir skatintų mokslininkų judumą, tinklą; ragina stiprinti bendradarbiavimą ES mokslinių tyrimų ir inovacijų srityje, siekiant didinti jūrinio bendradarbiavimo ir judumo mastą ir sustiprinti ES lyderystę jūrų mokslų srityje; ragina ES, atsižvelgiant į tam tikrų pasaulinių partnerių pastangų mažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį regresą, dėti daugiau pastangų ir įsipareigoti bendradarbiauti mokslo srityje siekiant išsaugoti jūrų ir pakrančių ekosistemas; pabrėžia, kad reikia teikti tinkamą finansinę paramą;

41. ragina Komisiją pagal Europos vandenynų paktą parengti specialią iniciatyvą „Švari Baltijos jūra“, kuria būtų sprendžiamos unikalios Baltijos jūros aplinkos ir apsaugos problemos; pabrėžia, kad šį jūros baseiną ir toliau labai veikia eutrofikacija, tarša ir pavojingos karo laikų liekanos, įskaitant šaudmenis, chemines medžiagas ir kitus teršalus jūros dugne;

Prekybos politika ir pasaulinis vandenynų valdymas

42. pabrėžia ES atsakomybę išlaikyti savo kaip lyderės vaidmenį tarptautiniuose forumuose, skatinant daugiašališkumą, bendradarbiaujant su visais atitinkamais partneriais žvejybos darnumo ir vandenynų valdymo klausimais, įskaitant Jungtines Valstijas ir Kiniją, ir nustatant pasaulinius jūrų tvarumo ir sąžiningos konkurencijos standartus; be to, pabrėžia svarbų patariamųjų tarybų, pvz., Tolimojo plaukiojimo patariamosios tarybos, vaidmenį konsultuojant Komisiją politikos formavimo ir įgyvendinimo klausimais; atkreipia dėmesį į tai, kad priimant sprendimus svarbu tinkamai atsižvelgti į jų rekomendacijas;

43. palankiai vertina tai, kad įsigaliojo PPO susitarimas dėl žvejybos subsidijų; pabrėžia, kad šis susitarimas yra svarbus žingsnis panaikinant žalingas žvejybos subsidijas, kuriomis prisidedama prie peržvejojimo ir perteklinių pajėgumų – susitarimu skatinamos vienodos sąlygos ir darnus jūrų išteklių valdymas visame pasaulyje; ragina Komisiją remtis šiuo sėkmingu susitarimu vykdant vandenynų diplomatiją, aktyviai bendradarbiaujant su ES nepriklausančiomis valstybėmis, visų pirma su didžiosiomis žvejybos valstybėmis, skatinti ratifikuoti ir veiksmingai įgyvendinti šį susitarimą ir skatinti vykstančias derybas siekiant susitarti dėl tolesnių veiksmų, taip pat daryti pažangą vykdant pasaulinius įsipareigojimus dėl darnaus, skaidraus ir teisingo žvejybos valdymo;

44. pabrėžia, kad gerai valdomos RŽVO, užtikrinančios veiksmingas daugiašales derybas, kurių rezultatas – griežtos bendros taisyklės ir tinkamas tų taisyklių laikymasis, yra labai svarbios siekiant žvejybos ir akvakultūros konkurencingumo, taip pabrėžiant investicijų į šių

RŽVO pajėgumą, bendradarbiavimo su Jungtinių Tautų agentūromis ir ES diplomatijos stiprinimo šiuose forumuose svarbą; pabrėžia, kad ES vis dar nepakankamai naudojasi RŽVO atitikties užtikrinimo organų paslaugomis, todėl ragina Komisiją atitinkamuose RŽVO atitikties komitetuose kelti klausimus ir nagrinėti atvejus, kai ES nepriklausančios valstybės nesilaiko reikalavimų;

45. ragina Komisiją ir valstybes nares stiprinti muitinės atliekamus patikrinimus suteikiant didesnius įgaliojimus, visapusiškai pasinaudojant nauja ES muitinės agentūra, kad žvejai būtų apsaugoti nuo narkotikų prekeivių ir migrantų kontrabandininkų bei kitos neteisėtos veiklos, kuri kelia grėsmę žvejų saugumui ir regioniniam stabilumui; primena, kad užtikrinant jūros gėrybių produktų atsekamumą, veiksmingą tvarumo standartų laikymąsi ir abipusiškumą su ES nepriklausančiomis valstybėmis žvejybos ir akvakultūros produktų srityje žvejai apsaugomi nuo neteisėtos veiklos ir išlaikomas vartotojų pasitikėjimas; pabrėžia, kad nusikaltėlių tinklai, savo veikloje besinaudojantys žvejybos sektoriumi, kenkia darniam vandenynų valdymui, iškraipo vietos ekonomiką ir kelia pavojų pakrančių regionų pragyvenimo šaltiniams; pabrėžia, kad veiksmingai kovojant su organizuotu nusikalstamumu žvejybos srityje bus prisidedama prie saugesnės ir atsparesnės vandenynų ekonomikos;

46. palankiai vertina ilgalaikius susitarimus tarp ES ir Jungtinės Karalystės, kuriais suteikiama visiška abipusė prieiga prie žvejybos vandenų iki 2038 m. birželio 30 d.; prašo Komisijos būti budriai stebint veiksmus, kurių imasi Jungtinė Karalystė, kad būtų apsaugoti ES ir jos veiklos vykdytojų bei piliečių interesai, ir toliau griežtai nepritarti jokiems vienašaliams sprendimams, kuriais *de facto* būtų sumažinta ES žvejų prieiga prie Jungtinės Karalystės vandenų, pvz., sprendimams, susijusiems su saugomų jūrų teritorijų įgyvendinimu ar planuojamu nustatymu ir tobinių žvejybos draudimu, ir naudotis Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo mechanizmais, kad būtų atitaisytos bet kokios dėl to prarastos žvejybos teisės; ragina Komisiją taip pat užtikrinti ilgalaikę ir stabilią ES ir Jungtinės Karalystės žvejybos tvarką po 2038 m.;

47. ragina ES stiprinti bendradarbiavimą su Norvegija per aukšto lygio apskritojo stalo diskusijas žvejybos ir vandenynų klausimais, siekiant susitarti dėl neišspręstų klausimų, tokių kaip Norvegijos menkių kvotų skola ES nuo 2021 m., ir užtikrinti sąžiningas ir vienodas sąlygas ES ir Norvegijos žvejams; ragina Komisiją dėti visas pastangas, kad būtų pasiektas išsamus susitarimas dėl bendrų išteklių su pakrantės valstybėmis, siekiant užkirsti kelią tų išteklių peržvejojimui ir užtikrinti ES žvejams sąžiningas ir tvarias žvejybos galimybes; ragina Komisiją pasinaudoti visomis Reglamente (ES) Nr. 1026/2012 numatytomis galimybėmis, susijusiomis su valstybėmis, kurios leidžia vykdyti netausią žvejybą, įskaitant sankcijas;

48. pabrėžia, kad ES turėtų pasinaudoti savo įtaka rinkoje kaip strategine priemone savo interesams ginti ir tvarumui skatinti; pabrėžia, kad prieiga prie ES rinkos turi priklausyti nuo to, ar laikomasi ES standartų, užtikrinant, kad į ES importuojamos jūros gėrybės nebūtų gaunamos iš neteisėtų ar netvarių šaltinių arba iš veiklos, susijusios su žmogaus teisių pažeidimais;

49. pabrėžia ilgalaikius ES santykius su Grenlandija su žuvininkyste susijusiais klausimais ir atkreipia dėmesį į tai, kad svarbu stiprinti šiuos santykius dėl ES žvejų ir imtis bendrų veiksmų siekiant užtikrinti tausų žuvų išteklių valdymą Šiaurės Atlante;

50. ragina Komisiją užtikrinti tinkamą ir visapusišką ES taisyklių, susijusių su ES nepriklausančiomis valstybėmis, kurios leidžia vykdyti netausią žvejybą, įgyvendinimą, suteikti daugiau teisinio aiškumo dėl netausios žvejybos praktikos ir pradėti taikyti ES vykdymo užtikrinimo priemones pagal ES teisę, įskaitant prekybos apribojimus, pvz., importo draudimus, siekiant sustiprinti ES gebėjimą kovoti su netvaria praktika, visų pirma ta, kuri daro poveikį smulkiosios pelaginės žvejybos ištekliams, pvz., atlantinėms skumbrėms, ir užtikrinti prekybos politikos ir vandenynų diplomatijos tikslų nuoseklumą; pabrėžia, kad daugelis šių praktikų jau yra aiškiai nustatytos, tačiau į jas nepakankamai atsižvelgiama taikant dabartines vykdymo užtikrinimo priemones;

51. primygtinai ragina Komisiją stiprinti stebėsenos, kontrolės ir vykdymo užtikrinimo mechanizmus, susijusius su Rusijos žvejybos veikla ir prekybos jūros gėrybėmis srautais, įskaitant perkrovimą ir reeksportą per ES nepriklausančias valstybes; ragina toliau riboti žuvininkystės produktų importą iš Rusijos; ragina nustatyti griežtus atsekamumo reikalavimus ir suderintus patikrinimus ir užkirsti kelią Rusijos veiklos vykdytojų sugautos ar perdirbtos žuvies patekimui į ES rinką;

52. pabrėžia, kad svarbu užtikrinti ES gamintojams taikomų standartų ir importuojamiems produktams taikomų standartų nuoseklumą, ypač atsižvelgiant į dabartinius ar būsimus ES ir jos prekybos partnerių prekybos susitarimus, pvz., nustatant „veidrodines“ priemones; be to, ragina Komisiją toliau vertinti autonominių tarifinių kvotų aktualumą, atsižvelgiant į jų poveikį ES žuvininkystės pramonei, ir prireikus jas pritaikyti; pakartoja savo raginimą, kad prekybos derybose konservuota žuvis ir jūros gėrybės būtų laikomos jautriais importui produktais; ragina ES valdžios institucijas elgtis apdairiai ir sustiprinti kontrolę siekiant užtikrinti, kad bet koks eksportas, kuriam taikomos autonominės tarifinės kvotos, nebūtų susijęs su NNN žvejybos produktais;

53. ragina Komisiją užtikrinti, kad BŽP tikslai būtų visapusiškai integruoti į ES poziciją visuose tarptautiniuose forumuose, pvz., Biologinės įvairovės konvencijos arba Nykstančių laukinės faunos ir floros rūšių tarptautinės prekybos konvencijos susitikimuose,

kuriuose svarstomi su jūrų biologiniais ištekliais, įskaitant žvejybos išteklius, susiję klausimai;

Biudžetinės ir institucinės priemonės

54. primygtinai tvirtina, kad reikia skirti didelį finansavimą vandenynų valdymui ir diplomatijai, ypač siekiant išlaikyti strateginį žvejybos sektorių, užtikrinti, kad ES galėtų vykdyti savo pasaulinius įsipareigojimus, stiprinti savo strateginį vaidmenį ir remti pakrančių bendruomenių atsparumą ateityje; su susirūpinimu pažymi, kad pasiūlymuose dėl kitos daugiametės finansinės programos žvejybai ir akvakultūrai 2028–2034 m. laikotarpiui numatyta rezervuoti tik 2 mlrd. EUR – tai sudaro vos trečdalį ankstesnio garantuoto finansavimo lygio;

55. ragina Komisiją daugiametėje finansinėje programoje po 2028 m. užtikrinti tinkamą su žuvininkyste susijusių išlaidų, pvz., tikslų, kurie šiuo metu įtraukti į EJRŽAF, finansavimo lygį; atkreipia dėmesį į tai, jog svarbu, kad ES lėšos išliktų tvirta priemone kartų kaitai, lyčių lygybei, apsirūpinimo maistu saugumui, laivyno modernizavimui ir socialiniam bei ekonominiam tvarumui remti;

56. pabrėžia itin svarbų mažos apimties žvejybos vaidmenį palaikant vietos ekonomiką ir bendruomenes visame pasaulyje; pabrėžia, jog tam, kad ES padidintų savo strateginį savarankiškumą ir savarankiškumą maisto srityje, labai svarbu atkurti ES išteklius ir, siekiant sudaryti sąlygas ilgalaikiam ES atsparumui ir konkurencingumui, labai svarbu, kad ES mažos apimties žvejybos sektorius būtų tinkamai remiamas tiek ES, tiek nacionaliniu lygmeniu;

57. pažymi, kad bet kokia diplomatija reiškia brangiai kainuojančius prognozavimo pajėgumus, todėl būtų tikslinga sukurti specialią žuvininkystei salų ir atokiausiuose regionuose skirtą finansinę priemonę, pvz., atkuriant atokiausiems regionams ir saloms skirtą programą (žvejybos POSEI), kuri buvo integruota į EJRŽAF, siekiant padėti sektoriui įveikti geografinius ir struktūrinius suvaržymus ir užtikrinti ilgalaikį vietos žvejų bendruomenių gyvybingumą; pabrėžia, kad svarbu užtikrinti dabartinių priemonių, pvz., „Copernicus“ jūrų paslaugos, ir naujų pajėgumų ar technologijų, pvz., bepiločių orlaivių, naudojimą;

58. ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti, kad žvejai ir mėlynosios ekonomikos suinteresuotieji subjektai turėtų veiksmingą ir paprastesnę prieigą prie finansavimo priemonių, kurioms būtų skirtos minimalios specialios lėšos, pavyzdžiui, Europos konkurencingumo fondo, kuris remia investicijas į tvarią mėlynąją ekonomiką, ir kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonės „Globali Europa“, kuri remia vandenynų valdymą bei diplomatiją ir pastangas kovoti su NNN žvejyba, taip pat finansavimo, kuris teikiamas pagal tausios žvejybos

partnerystės susitarimus, ir papildomų finansavimo šaltinių, pavyzdžiui, Teisingos pertvarkos fondo, plano „REPowerEU“, programos „Europos horizontas“ ir Europos investicijų banko; primygtinai ragina Komisiją užtikrinti pakankamą administracinį ir teisinį stabilumą privačioms investicijoms, kad būtų skatinamas jūrų sektorių vystymasis;

°

° °

59. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai.